

Handläggare
Charlotte Gredenberg
Telefon: 08-50824452**Till**
Skärholmens stadsdelsnämnd

Underlag till förskolerapport 2025 för Skärholmens stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

Innehållsförteckning

1	Systematiskt kvalitetsarbete och nationell måluppfyllelse	3
1.1	Frågor om förskolans reviderade läroplan	3
1.2	Frågor om förskollärare i barngrupper	4
2	Arbete för fler barn i förskolan.....	5
2.1	Frågor om närvaro.....	7
3	Språkutvecklande arbete	8
3.1	Frågor om språkliga svårigheter.....	8
3.2	Frågor om grundskolans återkoppling av Hitta språket	8
3.3	Frågor om utbildningsinsatser för att höja personalens kunskaper i svenska språket.....	9
4	Systematiskt arbete med barnhälsa	12
4.1	Frågor om tilläggsbelopp	12
4.2	Frågor om orosanmälan och samverkan	13

1 Systematiskt kvalitetsarbete och nationell måluppfyllelse

1.1 Frågor om förskolans reviderade läroplan

Beskriv hur förvaltningen arbetar för att implementera förskolans reviderade läroplan.

- *Hur planerar ni att genomföra implementeringen?*

Utifrån

- *arbetslagsnivå (undervisningsnivå)*

Arbetslag ser över om revideringen medför behov av ändring i arbetssätt. I resultatdialog har varje arbetslag beskrivit sitt arbete utifrån medvetna val och metoder vilket kan underlätta implementeringen.

- *enhetsnivå (rektorsnivå)*

Genomgång av den reviderade läroplanens förändringar sker på arbetsplatsträffar eller på utvecklingsdagar. Resultatdialog med varje arbetslag genomförs av rektor. Där konkretiseras val av arbetssätt som en del av det systematiska kvalitetsarbetet.

- *Stadsdelsnivå (huvudmannanivå)*

Rektorer har gemensamt tagit del av förändringarna samt diskuterat hur dessa kan implementeras och vilka utmaningar som finns. Förändringarna har sammanfattats i ett material som rektorer kan presentera för samtliga medarbetare. Rektorerna bjöds in till seminariet där Skolverket gav en fördjupad bild, med stöd av forskare, inom olika områden. Under kommande resultatdialoger kommer arbetet inom respektive arbetslag att följas upp. Den nya läroplanen har beställts till samtliga medarbetare.

- *Vilka utmaningar ser ni i implementeringen?*

Utifrån

- *arbetslagsnivå (undervisningsnivå)*

Det finns en generell utmaning i att formulera val av metoder kopplat till önskade resultat av undervisning.

- *enhetsnivå (rektorsnivå)*

Det kan finnas en utmaning i att skapa en gemensam förståelse för begrepp samt stärka förskollärarnas ansvar. Rektors dialog med medarbetare blir viktigt i implementeringen då behov av stöd kan se olika ut inom förskolorna. Rektor behöver därför hitta olika former för att följa upp val av metoder kopplat till önskade resultat av undervisning.

- *Stadsdelsnivå (huvudmannanivå)*

Förvaltningen ser det som centralt att rektorer har ett nära pedagogiskt ledarskap för att kunna ge rätt stöd till förskollärare, avdelningar och förskolor.

- *Ser ni något behov av stöd eller samordning från förskoleförvaltningen?*

- *Om ja, vilka?*

Förvaltningen ser i nuläget inte ett behov av stöd eller samordning från förskoleförvaltningen avseende implementeringen.

1.2 Frågor om förskollärare i barngrupper

Tabell 1.1

	2025 (halvår)
Antal barngrupper totalt	74
Antal barngrupper som saknade legitimerad förskollärare	3

Om det saknas förskollärare i en barngrupp skriver rektor en åtgärdsplan för hur förskollärlädd undervisning säkerställs.

2 Arbete för fler barn i förskolan

Tabell 2.1

Fråga	2023		2024		2025
	VT	HT	VT	HT	VT
Antal barn fyllda tre år som inte var inskrivna i förskolan, 10 april respektive 10 oktober.	231		216		63

Tabell 2.2

Fråga	2023	2024	2025
Antal familjer som via uppsökande verksamhet, 12 a §, har fått information om förskolans syfte och barns rätt till förskola	89	166	125

Tabell 2.3

Hur delgavs informationen? Kryssa om ja	2024	2025
Informationsutskick	x	x
Telefonsamtal	x	x
SMS	x	x
Hembesök		
Riktade informationsträffar till vårdnadshavare med barn som vid tre års ålder inte är inskrivna i förskolan		
Informationsträffar för specifika målgrupper, om ja ge exempel på målgrupper under övrigt.		x
Andra personliga möten, om ja ge exempel under övrigt.	x	x
Övrigt	Mött upp vårdnadshavare som deltar i SFI för föräldralediga. Informationsträff för föräldrarådgivare. Informationsträff av köhandläggare och pedagogisk utvecklingsledare på öppen förskola. Personliga möten på medborgarkontoret. Uppsökande pedagog inom öppen förskola lotsar med stöd från köhandläggare till förskolan.	

- *Har ni identifierat familjer ni inte fått kontakt med via den uppsökande verksamheten?*

Förvaltningen har sett över listan med barn som inte är inskrivna år 2025 utifrån om barnet är boende i området, 30 barn plockades ur listan då dessa inte bor i området. Av de 63 barnen har 14 en kommande placering. Gällande tabell 2.1 har olika mätmetoder använts mellan åren.

- *Genomförde ni några särskilda åtgärder utifrån informationen om de identifierade*

familjerna ni inte fått kontakt med?

Förvaltningen har identifierat familjer som inte kan nås via den uppsökande verksamheten. I årets uppföljning av det uppsökande arbetet är det 33 barn som är utresta eller saknar tillstånd. Det finns en utmaning i att BER, utifrån folkbokföringen från Skatteverket, inte tar bort barn som är utresta. Utöver dessa är det åtta barn som förvaltningen inte fått kontakt med. Dessa har identifierats via dialog med Skatteverket, Migrationsverket och Försäkringskassan.

- *Finns det rutiner för att hantera misstanke om att barn eller familjer inte är bosatta på den adress de är folkbokförda på?*

Ja, det finns arbetssätt för att hantera misstanke om att barn eller familjer inte är bosatta på den adress de är folkbokförda på.

- *Har det skett några förändringar i det uppsökande arbetet jämfört med 2024?*

Det har inte skett några större förändringar i förvaltningens uppsökande arbete jämfört mot föregående år.

- *Har ni följt upp effekter av det uppsökande arbetet i år? Om ja - vad visar uppföljningen?*

I år är det färre riktade utskick vilket kan förklaras av att barnen redan fått placeringar. De riktade utskicken har i de flesta fall kommit fram och förvaltningen har enbart haft ett fåtal returnerade brev. Det finns fortsatt en utmaning med att komma i kontakt med vårdnadshavare då kontaktuppgifter i flera fall saknas eller inte är korrekta. Dialog med vårdnadshavare handlar i flera fall om att de önskar att barnet börjar senare i förskolan. Köhandläggare uppmuntrar att vårdnadshavare ändå ställer barnet i kö. Det är fortsatt flera familjer som uppger att de är boende i annat land. Förvaltningen ser också, efter dialog med Migrationsverket, att det är fler familjer än tidigare som har lämnat landet.

Skärholmens stadsdelsområde hade under år 2024 en lägre inskrivningsgrad (89,2%) än år 2023 (91 %). Mellan år 2023 och 2024 är det 9 barn färre inskrivna men det finns 25 fler barn boende i området. Skillnaden i inskrivningsgrad beror därmed främst på att det bor fler barn i området.

Tabell 2.4

Fråga	2023	2024	2025
Antal barn som blev erbjudna och reserverade en plats i förskolan utifrån att 1. Barnet har vistats i Sverige i högst fem år, eller 2. Barnet är född i Sverige, men vårdnadshavarna är födda utomlands och har vistats i Sverige i högst fem år.	26	26	10
Blev även andra barn i behov av förskola för att utveckla sin svenska erbjudna och reserverade en plats i förskolan? Om ja,	0	0	0

skriv antal.			
Hur många vårdnadshavare tackade ja till den reserverade platsen?	4	1	0
Hur många vårdnadshavare lämnade inget besked?	22	18	6

Förvaltningen erbjuder enbart reserverade platser till barn som finns i BER utifrån rapport uppsökande verksamhet §14.

2.1 Frågor om närvaro

- *Hur stor andel av stadsdelsförvaltningens förskolor använder Tempus system för närvarorapportering?*

Samtliga förskolor använder Tempus system för närvarorapportering.

- *Om ni använder närvarostatistik i ert systematiska kvalitetsarbete beskriv hur utifrån:*
- *arbetslagsnivå (undervisningsnivå)*

Förskolorna har en gemensam rutin för närvarohantering. Pedagoger tar kontakt med de vårdnadshavare vars barn inte kommer till förskolan. Undervisningen anpassas för att den ska komma alla barn till dels, exempelvis kan samling och högläsning ske flera gånger per dag.

- *enhetsnivå (rektorsnivå)*

Bemanning anpassas utifrån antal närvarande barn. Rutin kring närvarohantering följs upp av rektor. Rektorer sammanställer statistik över barnens närvaro inför barnhälsomöte som sker var sjätte vecka.

- *stadsdelsnivå (huvudmannanivå)*

Barnens närvaro är en stående punkt på agendan i barnhälsomöten som sker var sjätte vecka med samordnande specialpedagog, specialpedagog på enheterna och respektive rektor. Skolchef har månatliga möten med samordnande specialpedagog. En forskargrupp från Stockholms universitet har genomfört fältstudier på två förskolor, där de har observerat verksamheten och intervjuat vårdnadshavare. Fokus har varit på att få en djupare förståelse för vårdnadshavares perspektiv på förskolan, med särskilt intresse för faktorer som påverkar barns närvaro, särskilt när den är oregelbunden.

- *Har ni någon definition av problematisk oregelbunden närvaro i förskolan?*
  - *Om ja, hur är den formulerad?*

Problematisks oregelbunden frånvaro bedöms från fall till fall och kan i nuläget inte definieras.

3 Språkutvecklande arbete

3.1 Frågor om språkliga svårigheter

- *Kartlägger förskolan varje barns språkutveckling systematiskt?*
  - *Om ja, beskriv hur kartläggningen går till.*

Förskolorna arbetar på olika sätt för att följa varje barns språkutveckling genom exempelvis språkkartläggning. Ett annat arbetssätt är språkdialoger mellan rektor och förskollärare för att kartlägga barnens språkliga utveckling.

- *Finns det särskilda rutiner för att identifiera rätt stöd till barn som bedöms ha språkliga utmaningar?*
  - *Om ja, beskriv rutinen.*

I första hand är det förskollärarens ansvar att bedriva en språkutvecklande undervisning för att varje barn ska kunna utveckla det svenska språket men också sitt modersmål.

Alla förskollärare och barnskötare har gått en fyra modulers fortbildning i barns språkutveckling i en flerspråkig kontext. Det finns en fördjupad kompetens i förskolan kring barns språkutveckling.

I vissa fall kan det finnas behov av specialpedagogiskt stöd för ett eller flera barn där språket är en del av flera behov som barnet eller barnen har. I dessa sammanhang ger specialpedagoger stöd till pedagogerna i form av ex. struktur, lärmiljö, metodval och metodutveckling så som TAKK och bildstöd.

- *Har förskolorna tillgång till specialpedagogiskt stöd inom språkutveckling?*
  - *Om ja, beskriv hur.*

Språkutveckling är en kvalitetsfråga inom ramen för förskollärarens uppdrag och inte specialpedagogens ansvar. Det finns fördjupad kompetens i förskolan inom barns språkutveckling.

- *Hur många barn på förskolor inom stadsdelsområdet har logopedkontakt? Svara med antal.*

Det finns i nuläget ca ett 60-tal barn med logopedkontakt vilket motsvarar ca 6 %.

- *Bedömer förvaltningen att behovet av stöd för att möta språkliga svårigheter hos barn förändrats sedan 2022?*
  - *Om ja – beskriv hur.*

Nej, förvaltningen bedömer inte att behovet förändrats.

3.2 Frågor om grundskolans återkoppling av Hitta språket

- *Hur delger förskolan det språkutvecklande arbetet till grundskolan?*

Vid ett gemensamt övergångsmöte har förskolan presenterat delar av den kurs i flerspråkighet

och barns språkutveckling som samtliga pedagoger deltagit i. Förskolan har även inkluderat frågor om barnets språkutveckling i övergångssamtalet. Bland annat får vårdnadshavare berätta om barnets intresse för berättelser, läsande och skrivande.

- *Hur har skolan återkopplat resultat om barns språkutveckling till förskolan?*

Skolan har haft en dialog med förskolan under höstens övergångsmöte, där deltog även fristående aktörer från förskola och skola.

- *Vilka generella resultat om barns språkutveckling har återkopplingen visat? (Om ingen återkoppling getts ange det i svaret)*

Dialogen med skolan under hösten år 2024 tydliggjorde förskolan och skolans viktiga roll i det språkutvecklande arbetet för barnen. Skolan återkopplade att barns förmåga till berättande och beskrivande var något som behövde stärkas. År 2024 var det första året som förskolan fick en generell återkoppling så resultaten blir mer intressanta att tolka över tid. Ett nytt övergångsmöte med skolan är inplanerat till december.

- *Hur väl stämmer förskolans uppföljningar med skolans återkoppling?*

Förskolan och skolan är överens om vikten av ett språkutvecklande arbete för stadsdelens barn och samverkan mellan förskola och skola kommer fortsatt att fokusera på arbetet med språk. Berättande och beskrivande är viktigt för språkutveckling. Flera förskolor deltar under hösten i ett pilotprojekt där pedagoger utbildas i arbete med dialog och högläsning för de äldsta barnen.

3.3 Frågor om utbildningsinsatser för att höja personalens kunskaper i svenska språket

- *Hur identifieras medarbetare som bedöms vara i behov av kompetensutvecklingsinsats inom svenska språket?*

När rektorer har inventerat vilka medarbetare som har ett kompetensutvecklingsbehov har kriterierna varierat mellan åren. Fokus för deltagandet har flyttats från att mer handla om medarbetarnas kompetens i dialog med vuxna till att handla om barns rätt till det svenska språket.

- *Har det skett några förändringar i vilka insatser ni erbjuder jämfört med 2024?*
  - *Om ja - vilka?*

Förskolan som språkutvecklande arbetsplats

Samtliga medarbetare har tagit del av en föreläsning kring andraspråksinläring hos vuxna. Föreläsningen synliggjorde vilka utmaningar som finns i att lära sig ett andra språk som vuxen och flera medarbetare berättade att de kände igen sig i flera exempel. Föreläsningen lyfte också att arbetsplatsen är en viktig arena för vuxnas språkutveckling och vikten av att möta det svenska språket mer än under en kurs och i ett klassrum. Förvaltningen arbetar vidare med att förskolorna ska vara språkutvecklande arbetsplatser för att stödja

medarbetarnas egen utveckling i svenska. Ett pilotprojekt kring ämnet kommer under året att starta med utvalda förskolor tillsammans med arbetsmarknadsförvaltningen och förskoleförvaltningen.

Har effekter av insatserna följts upp i år?

- *Om ja - vad visar uppföljningen?*

Föreläsningen kring vuxnas andraspråksinlärning väckte engagemang och igenkänning. Insatsen kompletterar och förstärker pågående utvecklingsarbeten, fortbildningen ”En språkutvecklande förskola” och kurs i yrkessvenska.

- *Vilka insatser planeras framåt?*

Pilotprojektet ”En språkutvecklande arbetsplats” kommer starta under året med utvalda förskolor tillsammans med arbetsmarknadsförvaltningen och förskoleförvaltningen. Betydelsen av en mottagarorganisation, där ledning och kollegor stöttar deltagaren, har tydligt framkommit under de senaste åren. Under våren 2024 deltog rektorer och enhetschefer i en föreläsning med syfte att stärka ledning i att arbeta språkutvecklande på sina arbetsplatser. Syftet var att få ökad förståelse för vad som leder till språkutveckling på arbetsplatsen och insikt i vad det innebär att lära sig ett nytt språk som vuxen, samt konkreta verktyg för att kunna påbörja och följa upp det språkutvecklande arbetet. Föreläsningen genomfördes, i en anpassad form, under våren 2025 för samtliga medarbetare.

Chefer och nyckelpersoner har även tagit del av Aina Bigestans halvtidsrapport ”Kompetensutveckling i äldreomsorgen” som handlar om hur medarbetare kan stödja kollegor med svenska som andraspråk.

Kompetenshöjning hos samtliga pedagoger är nödvändig för att förvaltningen ska kunna säkerställa att alla barn ges goda grundläggande kunskaper i svenska språket. För att ytterligare stärka den språkpedagogiska kompetensen startades under år 2023 en intern fortbildning för samtliga pedagoger kring flerspråkighet och barns språkutveckling. Fortbildningen lyfter särskilt fram pedagogens avgörande betydelse för barns språkutveckling då forskning betonar vikten av pedagogers förhållningssätt och förmåga att agera språklig förebild. Genom att lärarna tillsammans med deltagarna konkretiserar hur detta språkarbete behöver utövas i praktiken samt att deltagarna får uppgifter som ska utföras i barngrupp är målet att pedagogen stärks i sin yrkesroll. Förvaltningen ser att kursen stöttat pedagoger, bland annat med förhållningssätt i att ge barnen tanke- och talutrymme samt dela in barnen i mindre grupper. För att samtliga ska delta kommer kursen pågå till och med hösten år 2025.

- *Vilka ytterligare behov av stöd eller insatser för den aktuella gruppen har identifierats?*

Trots kompetenshöjande insatser kvarstår utmaningen i barns fulla rätt till en språkutvecklande förskola. Förvaltningen behöver använda den kompetens som finns på bästa sätt för barnens bästa, vilket betyder att alla pedagoger inte kan göra allt. Det krävs att organisationen ställer sig ödmjuk inför varje pedagogs styrka och kompetens i att erbjuda barnen en kvalitativ utbildning och undervisning. Den mångfald i språkkompetens som finns inom förvaltningen behöver mer komma barnen till rätt.

Förvaltningen ser en stor utmaning i att många personer behöver delta i en

kompetensutvecklingsinsats samtidigt som förskolan är öppen. Vidare krävs en motivation från deltagaren för att utveckling ska ske. Rektor har ett viktigt uppdrag i att motivera deltagaren att delta i kursen. En framgångsfaktor är att ha ett nära samarbete med utbildningsanordnare så att utbildningen skräddarsys utifrån det lokala behovet. Små grupper med deltagare leder till ett nära samarbete med lärare och praktiknära förskolan.

Tabell 3.1

Fråga	2023	2024	2025
Antal medarbetare som av rektor har bedömts behöva kompetensutveckling i svenska, totalt för stadsdelsområdet	22	15	7
Antal medarbetare som har genomfört någon form av kompetensutveckling inom svenska	22	15	7

4 Systematiskt arbete med barnhälsa

- Har det skett några förändringar i arbetet med det socioekonomiska tilläggsbeloppet jämfört med 2024?
  - Om ja - vilka?

Det socioekonomiska stödet riktas ytterligare till avdelningar eller förskolor som har behov av stöd för kvalitetsförstärkning av något slag.

- Har det skett några förändringar i arbetet med fördelning av tilläggsbelopp för barn i behov av särskilt stöd jämfört med 2024?
  - Om ja - vilka

En viss förändring av tilläggsbelopp har skett i och med att en mindre grupp har startat under året.

Ramar för barnhälsoteam

Barnhälsoteamet (BHT) har gemensamma möten kring olika ärenden var 6:e vecka. BHT kan också kallas annan tid vid akuta ärenden. Barnhälsoteamet leds av rektor på enheten och enhetens specialpedagog deltar. Från centralt ledningsstöd deltar specialpedagog/samordnare för barnhälsa.

Stående mötesagenda

1. **BHT- ärenden.** Tidigare ärenden där det finns en handlingsplan för barnet följs upp kontinuerligt. Nya ärenden prioriteras. Beskrivning av insatsen och effekten av insatsen. Gemensam analys och vidare plan framåt.
2. **Främjande och förebyggande barnhälsoarbete.** Frågor som berör verksamheten kopplat till policyn för barnhälsa, lärmiljö, språkutvecklande arbete och tydliggörande pedagogik.
3. **Orosanmälningar/samverkan med socialtjänsten.** Gemensamma och resonerande tankar tillsammans där det finns oro för barnet.
4. **Ökad närvaro i förskolan.** Frågor som handlar om arbete för en ökad närvaro, om det finns barn med hög frånvaro i förskolan.
5. **Samverkan med föräldrarådgivningen.** Hitta tillvägagångssätt för samverkan.
6. **Omvärldsrapportering.** Nyheter, forskning, utbildningar samt framgångsfaktorer.

4.1 Frågor om tilläggsbelopp

- *Vilka behov beskrivs i de ansökningar som beviljas? Ange de fem vanligaste.*

De fem vanligaste behoven i ansökan är: Behov av nära vuxenstöd, medicinska stödbehov, stöd gällande problemskapande beteende, stöd i alternativ kompletterande kommunikation (AKK), stöd i rutinsituationer, mat, toalett, hygien etc.

- *Vilka stödinsatser är vanligast förekommande? Ange de fem vanligaste.*

De fem vanligaste stödinsatserna är: En extra pedagog i barngruppen, vistas i mindre sammanhang, anpassningar i lärmiljön, anpassningar kring material och hjälpmedel, Bildstöd och TAKK (tecken som alternativ och kompletterande kommunikation).

Tabell 4.1

Fråga	2024	2025 (halvår)
Antal inkomna ansökningar om extraordinärt stöd i stadsdelsområdet	34	47
Antal beviljade ansökningar om extraordinärt stöd i stadsdelsområdet	34	47

4.2 Frågor om orosanmälan och samverkan

- *Har ni reviderat rutinerna för orosanmälningar det senaste året?*
  - *Om ja, på vilket sätt?*

Nej.

- *Hur fungerar samverkan med socialtjänsten i fråga om orosanmälningar?*

Samtliga förskolor kommer delta i en kompetensutvecklingsinsats som är framtagen av Barnafrid (Linköpings universitet) i samarbete med Länsstyrelsen i Stockholm.

Utbildningarna planerar att starta till hösten. Målet är att öka pedagogers kompetens att identifiera och bemöta barn som far illa samt att stärka samverkan mellan socialtjänst och förskola.

Tabell 4.3

Formaliserad samverkan finns med:	Om ja, sätt ett X
Socialtjänsten	x
BVC	x
BMM (tidigare MVC)	x
Habilitering	x
BUP	x
Logopedier	x
Polis	
Övrigt	

- *Har organisationen för samverkan med nämnda aktörer förändrats i jämförelse med 2024?*
  - *Om ja, beskriv hur.*

Nej.

- *Har uppföljning av samverkansformerna genomförts tillsammans med samverkansparterna?*

- *Om ja, vad visar den?*

Uppföljning av samverkansformerna sker årligen, där beslutas fokusområde för kommande år utifrån årets arbete.

- *Vad bedömer ni fungerar bra i samverkan och varför?*

Uppstart av arbetsgrupp inom BUS (samverkan kring barn i behov av särskilt stöd) har genererat bättre samverkan.

- *Vilka utvecklingsbehov har ni identifierat?*

Pågående arbete behöver fortsätta tillsammans med alla samverkansparter.